

เทศน์พระ วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๔๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เข้าพรรษามา ๒ เดือน เกือบออกพรรษาแล้ว ถ้าเราจะคิดถึงตัวเรานะ เห็นไหม เราว่าเรามีชีวิต กาลเวลามันก็มีชีวิต มันกินตัวมันเองตลอดเวลา ชัณฑ์ที่ใหญ่ที่สุด เห็นไหม มีดกับสว่าน กินเราไปตลอดเวลา ถ้ากินเราไปตลอดเวลา เห็นไหม ก่อนบวชเรามี การคิดว่าอย่างไร ก่อนบวชเรามีความคิดว่าเราจะตั้งใจ เราจะตั้งสัจจะ เราจะภาวนา

ทุกคนปรารถนาความสุข แล้วเราเกิดเป็นชาวพุทธมีวาสนามาก เพราะความสุข เห็นไหม ความสุขในศาสนา ความสุขนอกศาสนานะ ความสุขของโลก คุณสัตว์สี่ สัตว์มัน ได้อาหารตามใจมัน มันก็มีความสุขนะ คุณเสือในป่า มันจับเหยื่อของมันได้ มันจะมี ความสุขมาก มันกินอาหารเสร็จแล้วมันจะเลียปาก มันจะเฝ้าเหยื่อของมัน อย่างนี้คือ ความสุขนอกศาสนา เพราะเขาไม่มีโอกาสแบบเราไง

เรามี เราเป็นชาวพุทธ พุทธที่ทะเบียนบ้าน เห็นไหม เราเกิดมาในโอกาส สัตว์ น้มน้ำมันอยู่ในแหล่งน้ำที่ออกซิเจนมาก มีอาหารมาก มันจะมีความสุขของมัน แต่เวลาน้ำ เสียว ปลาลอยเป็นแพเลย สังคมก็เหมือนกัน เราเกิดเป็นชาวพุทธ เราอยู่ในสังคมเป็นชาว พุทธ ชาวพุทธมีโอกาสได้บวชได้เรียน จากคนดีเป็นคนสุข เขาว่าอย่างนั้นนะ ถ้าใคร ได้บวชแล้ว เห็นไหม ถ้าเป็นสมัยโบราณ คนยังไม่ได้บวชเขาเรียกว่าคนดิบ ถ้าจะไปขอ ลูกสาวเขา เขาไม่ให้หรอก เขาต้องให้บวชก่อน ให้เป็นคนสุข

คนสุขเพราะอะไร เพราะเข้าไปในศาสนา ในศาสนา มันตั้งแต่เรื่องธรรมะมาเห็น ใหม่มิตรเทียม มิตรแท้ คนเทียมมิตร เห็นไหม เป็นมิตรแต่หวังผลประโยชน์ มิตรแท้คบ กันอย่างไร

มิตรจากภายนอก มิตรจากภายในใช่ไหม คบคนพาลจากภายนอก คบคนพาลจาก ภายใน เข้าไปศึกษาไง เข้าไปศึกษาการดำรงชีวิตให้เป็นคนสุข คนสุขไปขอลูกสาวเขา เขาให้ เขาว่าถ้าได้บวชได้เรียนแล้ว จะพาครอบครัว จะพาลูกสาวเขา ไปทำให้ครอบครัว

มันคงใจ ร่มเย็นเป็นสุข นี่ละเขาคิดของเขา เห็นใหม่ เป็นคนสุข ว่าแค่ได้บวชนะเป็นสุขแล้ว

แล้วบวชมาใน ๓ เดือนนี้บวชมาทำอะไรกัน ถ้าบวชมาประพฤติปฏิบัติ ก็ชวนขวยตั้งสัจจะ เพื่อจะประพฤติปฏิบัติ แล้วในสมัยโบราณนะ ในการประพฤติปฏิบัติมันจะมีมากน้อยขนาดไหนละ ก็ว่ากันไปว่าเป็นการปฏิบัตินะ ว่ากันไป คำว่า ว่ากันไป คือ กิเลสพาว่าไง กิเลสพาคิด กิเลสพาทำ กิเลสทำสภาวะแบบนั้นว่านี่คือการปฏิบัติ

การลูปคลำ คูสิ คูอย่างช่างเขาทำงานกัน เขาก็เป็นการปฏิบัติของเขา เขาทำงานช่างของเขา หน้าที่ของเขา งานปั้น งานก่อสร้าง เขาทำของเขา ไอ้การศึกษานี้มันเป็นการปฏิบัติหรือ ในการศึกษาเห็นใหม่ เปิดตำรา มีการทรงจำอย่างนั้น แล้วนั้นเป็นการปฏิบัติแล้วหรือยัง ถ้าเข้าใจว่าเป็นการปฏิบัติเห็นใหม่ ต้องศึกษาก่อน ถ้าไปปฏิบัติกันเลย จะไม่รู้อะไรเลย ต้องเรียนหนังสือ ต้องท่องจำ

เขาทำงานช่างของเขา เขามีผลงานของเขานะ เสร็จงานแล้วถือว่าเป็นการเสร็จงานนะ ในการประพฤติปฏิบัติของเรา เราศึกษามาแล้วว่าเป็นคนสุขๆ โลกเขาคิดกันอย่างนั้นเพราะอะไร เพราะคนโง่

โลกนี้คนโง่มากนะ ถ้าคนโง่มาก คนโง่เขาพูดอะไรเราไม่เชื่อเขาหรอก คูสิ เราเข้าไปในฝูงสัตว์ สัตว์มันเห่ามันหอนกันอีกทีก็ มันต้องการอาหารของมัน แล้วเรามันก็เสพของมัน ดำรงเผ่าพันธุ์ของมัน ในเรื่องของสัตว์เห็นใหม่ แล้วเราจะเป็นสัตว์ตัวหนึ่งหรือเราจะเอาชีวิตมนุษย์หนึ่งไปเป็นสัตว์ตัวหนึ่งใหม่

เราไม่เอาหรอก ถ้าจะเอาชีวิตมนุษย์เราไปเป็นสัตว์ตัวหนึ่ง เราอยากเป็นมนุษย์ เพราะมนุษย์เป็นผู้ที่มีปัญญาเห็นใหม่ คูสิ คูอย่างคนในสารคดี มนุษย์หลงเข้าไปในหมู่ของสัตว์ ดำรงชีวิตเป็นสัตว์จนเป็นสัตว์นะ เข้าใจว่าเป็นสัตว์ ไปกินอาหารแบบเขา ไปคลานแบบเขา แต่สุดท้ายคนก็ไปเจอเข้า ก็เอาออกมาไปพัฒนาใหม่ มาพัฒนาให้เป็นคนขึ้นมา แล้วในความคิดของคนโง่ คนโง่จะเป็นสภาวะแบบนั้น คนโง่ว่าสิ่งนั้นเป็นคนสุข คนเขาไปศึกษาแล้วเข้าไปบวชเรียนแล้วเป็นคนสุข แต่คนสุขก็ยังเป็นคนทุกข้ออยู่อย่างนั้นนะ นี่ละความคิดของเขาคนโง่

แต่คนที่ฉลาดละ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางศาสนาไว้ เห็นไหม เป็น ศาสดาของเรา เป็นครูของเรา เราก็มาบวชมาเรียน เรียนความเห็นขององค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมและวินัยที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางไว้แล้ว ถ้าเราเข้า มาเรียนจะเป็นคนสุข สุขที่ไหน

ความเป็นคนดิบ ดิบทำให้เราทุกข์ร้อนใจ เวลามันพุ่งชานขึ้นมา เป็นความดิบเห็น ใหม ดิบในหัวใจ ถ้าเป็นความสุกละ ดูอาหารสิ อาหารดิบ คนกินอาหารดิบเราก็ดูถูกเขา สมัยก่อนยังไม่มีไฟ คนเราต้องกินอาหารดิบๆ เดียวนี้จะเป็นคนล้ำสมัยคนเถื่อน คนที่ ศิวิลิษฐ์แล้วต้องกินอาหารสุก นี่ก็เหมือนกัน ถ้าคนไม่เคยเห็นนะ อาหารดิบของเขา เขาก็ อร่อยของเขา รสชาติของเขา เขามีความรับรสของเขา แต่เวลาอาหารสุก คืออาหารจี๊ดจ๊าด ไม่มีรสชาติ

ในการประพฤติปฏิบัติก็เหมือนกัน คนปฏิบัติเป็นคนโง่ คนไม่เข้าใจเห็นไหม พระปฏิบัติจะรู้อะไร ผู้การศึกษาเล่าเรียนไม่ได้ เห็นไหม การศึกษาเล่าเรียนมันกินเวลา เราไปนะ ชีวิตเห็นไหม คุณสิ มันหมดไปนะ มันหมดไปวันคืนล่วงไปๆ นะ แล้ววันคืน ล่วงไปๆ เราจะทำอะไรให้ดีขึ้นมา ถ้าเราไม่ทำชีวิตเราให้ดีขึ้นมา ใครจะทำให้ได้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมและวินัยไว้ เห็นไหม วางธรรมและ วินัยไว้ เรามีเจตนา เราเกิดในสังคมชาวพุทธ เรามีโอกาสได้บวช สังคมเปิดโอกาสให้เรา ได้ประพฤติปฏิบัตินะ เปิดโอกาสเลย จะไม่ให้มีการงานเข้ามา งานของโลกเขา เขาก็ทำ ของเขา

ภิกษุ เห็นไหม เมื่อก่อนสมัยโบราณ อย่างวิชากร ทุกอย่างจะอยู่ที่วัดหมดเลย เป็นผู้ นำของสังคม สมัยนี้เห็นไหม ในเรื่องของโลก วิชากรทางโลก วิชาชีพ พระเราไม่ ทั้นเขา เพราะอะไร เพราะทางโลกเขามีวิวัฒนาการของเขาตลอดไป แต่ทางธรรมเราต้อง แน่นอน ทางธรรมต้องแน่นอนต้องมั่นคง ถ้าเรามั่นคงขึ้นมา โลกกับธรรม แล้วถ้าเราไม่ มีหลักเกณฑ์ ทางโลกก็จะเป็นใหญ่ โลกก็จะขึ้นมาได้

ถ้าโลกขึ้นมาได้ ลองถามเขาว่ามีความสุขไหม ถ้าโลกมีความสุข โลกบ่นเดือดร้อน กันทำไม ทำไมเบียดเบียนกัน ในศาสนาเขาว่าเป็นที่ร่มเย็นเป็นสุข แล้วทำไมเบียดเบียน กัน เห็นไหม ทำไมการปกครองถึงไม่เป็นธรรมละ นี่เพราะอะไร เพราะมันดิบใจ

โลกียปัญญา โลกเขาว่า คนบวชแล้วเป็นคนสุข แต่ในสังคมของชาวพุทธเรา สังคมของธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะบอกว่าเป็นคนดิบ ดิบเพราะอะไร ดิบเพราะไม่ดิบจุดไฟไม่ติดใจ จุดไฟไม่ติดนะ เราไม่ซื่อสัตย์กับตัวเองไง ไฟบนหัวของเรา เราไม่ดูใจ แต่เราไปดูหัวของเขา จีบบนหัวของตัวไม่ดู ไปดูจีบบนหัวของคนอื่น ใจ อันนั้นเป็นความผิดๆ ความผิดของเขาเป็นเรื่องของเขา แต่อย่างนี้เป็นคตินิธรรมได้

เวลาครูบาอาจารย์ท่านพูด พูดเป็นคตินิธรรมนะ พูดกับคนที่ไว้เนื้อเชื่อใจได้ว่ามันจะผิดอย่างนั้น มันจะถูกต้องอย่างนี้ ผิดอย่างนี้ถูกต้องอย่างนี้เพื่ออะไร เพื่อไม่ให้เราทำอย่างนั้น ไม่ใช่เอาเขามานินทาแล้วก็ไปทำตามเขา

เวลาคนที่โกรธแล้วโกรธตอบไป เราเลกว่าเขาอีกเห็นไหม คนเขาโกรธเห็นไหม แล้วเราไปโกรธตอบ ถ้าคนเขาโกรธหน้าดำหน้าแดงเลย ใส้โคล่ เวลาคนโกรธแล้วมันก็ต้องเบียดเบียนคนอื่น แล้วเรารู้ว่าคนนี่โคนไฟเผาแล้ว นี่สิ่งนี้อารมณ์เขาเผาตัวเองนะ ร้อนๆ เบียดเบียนตัวเองก่อนแล้วเบียดเบียนผู้อื่น เบียดเบียนตัวเอง ตัวเองยังไม่รู้เลย แล้วไปเบียดเบียนคนอื่นเห็นไหม ถ้าเราไปโกรธตอบ เราก็ง่องเป็น ๒ ชั้น ๓ ชั้นนะ

นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อคตินิธรรม สิ่งนี้เป็นคติตัวอย่าง คติที่ดีก็มี คติที่เลวก็มี คติที่เลวนี่มันชอบ คนเรานี่สิ่งที่เลวๆ เห็นไหม สิ่งในโลกเขาเข้าไปประสาโลก โลกธรรมเห็นไหม อบายมุข คำว่าอบายมุข มันคือของเลว ของเลวเพราะอะไร เพราะอบายมุขมันจะทำลายจิตใจดวงนั้น ทำลายหัวใจของคนๆ ไปติดพันมัน ถ้าใครติดพันกับอบายมุขมันเป็นสิ่งที่ทำลายตัวเอง แต่คนก็ชอบนะ แต่ถ้าเป็นการถือศีลเป็นการประพฤติปฏิบัติ ทุกคนไม่พอใจหรอก มันเบียดมันทำลายกิเลสมันขัดแย้งกับกิเลสเห็นไหม แล้วสิ่งที่เป็นอบายมุข เขาทำกันอย่างนั้น เป็นคติที่เลว

คติที่เลว ครูบาอาจารย์ท่านเอามาบอกว่า เป็นคติที่เลว ดูอย่างเทวทัต เห็นไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูด จะเอาเทวทัตเป็นตัวอย่าง เวลาชักนำภิกษุไป ๕๐๐ แล้วให้พระสารีบุตรไปเอาคืนมา ไปเอาพระบวชใหม่คืนมา เพราะพระบวชใหม่ มันไม่เข้าใจถึงหลักธรรม

เวลาเทวทัตเสนอหลักการขึ้นมา เห็นใหม่ ไม่ให้ฉันเนื้อสัตว์ ให้บิณฑบาตเป็นวัตร ให้อนอนอยู่โคนไม้ พระบวชใหม่มาคิดว่า สิ่งนี้เยี่ยมๆ สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ว่าเป็นธรรม เป็นการขัดเกลากิเลส เป็นผู้ที่มิปัญญามากกว่าพระพุทธเจ้านะ

มันเป็นการสุดโต่ง สุดโต่งส่วนหนึ่ง แต่คำว่าสุดโต่งหรือไม่สุดโต่งนี้มันก็อยู่ที่ จริตนิสัยด้วย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้แบบนี้ บอกว่าถ้าคนมันหยาบ กิเลสมันหยาบ ถ้าจะอดอาหาร ถ้าจะไม่ฉันเนื้อสัตว์ เพราะว่าพอฉันเนื้อสัตว์แล้ว มันทำให้ภavanaไม่ค่อยสะดวก อย่างนั้นพระพุทธเจ้าอนุญาต แต่ไม่ใช่ทุกคนต้องเป็นแบบนั้น

ไม่สุดโต่งเพราะมัชฌิมาปฏิปทา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบรรลुरुธรรมขึ้นมาแล้ว ตรัสรู้ธรรมขึ้นมา เห็นสิ่งนี้เป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์ ถ้ามันเข้ากับจริต มันไปตัดแปลงตนของจิตอันนั้น มันก็เห็นสมควรใช้ใหม่

แต่ทุกคนไม่เป็นแบบนั้น นี่ก็คือผู้ที่รู้จริงเห็นใหม่ แต่เทวทัตเสนอหลักการนั้น ขึ้นมา แล้วพระบวชใหม่เห็นหลักการที่ว่ามันเข้มแข็ง ก็เอาสภาวะแบบนั้น เข้มแข็ง มันก็มีเข้มแข็งภายนอก เข้มแข็งภายใน

เวลาเราตั้งสัจจะขึ้นมา ถือจุดศรัทธาของเราขึ้นมา ที่เราทำจุดศรัทธากันอยู่นี้ ก็ต้องถือให้เป็นสัจจะความจริง อย่าไปมีมายากับมันไง ถือจุดศรัทธาแล้วก็ไปสั่งการอย่างนั้นอย่างนี้ เวลาอดอาหารองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าห้ามอดอาหาร เพราะอดอาหารแล้วคนโง่อดอาหารมันตายหมดใจ เพราะถือว่าการอดอาหารนั้นมันเป็นหลักการ คิดว่า สิ่งนี้เป็นคุณธรรม อดอาหารเป็นอุบายเท่านั้น อดอาหารเพื่อที่จะให้ร่างกายมันไม่มีสารอาหารตกค้าง มันไม่มีพลังงาน พลังงานของกิเลสมันมีมาก ถ้ากินมากนอนมาก มันทำให้ภavanaยาก

มีตามธรรมนะ บิณฑบาตมาฉันอันหนึ่ง สิ่งนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บอกว่าให้อดนอนผ่อนอาหาร ถือจุดศรัทธาก็เหมือนกัน จุดศรัทธาเป็นอุบายวิธีการ มันขัดเกลากิเลส แต่พอถือจุดศรัทธาแล้วก็จะไปเรียกร้องเอาศรัทธากับเขา

ชดงค์เพื่อขัดเกลานะ ไม่ได้ชดงค์เพื่อสะสม อย่างนั้นมันชดงค์สะสม ชดงค์เอาหน้า ชดงค์ไปหลอกหลวงเขา สิ่งที่ชดงค์ไปหลอกเขา มันไม่สมควรหรอก สิ่งที่มีมันมีอยู่แล้ว เราทำเพื่อจะคัดแปลงกิเลสเรา เราจะทำลายกิเลส เราไม่ได้สะสม ชดงค์เพื่อทำตามกติกาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ชดงค์วัตร

แต่ก็ทำซะ ต้องสั่งอย่างนั้นสั่งอย่างนี้ให้มันวุ่นวายไปหมดเลย มันไม่ใช่วิธีการเห็นไหม ถึงว่าย้อนกลับมาที่เรา เราต้องซื้อสัตย์ ตั้งสัจจะกับเรา ซื้อสัตย์กับเรา ซื้อสัตย์กับเราคือธรรมและวินัยอย่างนี้ มันจะทำให้เราเห็นโทษของเราไง

โทษของเรา ไม่ใช่โทษของคนอื่น โทษคนอื่นเห็นเรื่องโทษของคนอื่น เห็นโทษของเราเห็นไหม ถ้าโทษของเรา นี่สิ่งนี้มันจะอัดอั้นตันใจขนาดไหน คนที่อยู่รอบข้างเรา เขาจะทำผิดขนาดไหน ถ้ามันเตือนกันได้ เหมือนร่างกาย เห็นไหม เราไม่เข้าใจหรือกระทั่งว่าเราเดินไป เราจะเหยียบขวากเหยียบหนาม แต่เวลาเราไปเหยียบหนามแล้ว เห็นไหม เราจะเดินต่อไปไม่ได้เลย

นี่ก็เหมือนกัน เราไม่เห็นไข้ไหมเราถึงเหยียบ ถ้าเรารู้เราจะเหยียบไปทำไม นี่ก็เหมือนกัน ภิกษุ หมู่คณะ ก็อยู่รอบข้างเรา ถ้าเขาไม่เข้าใจ เขาทำของเขาผิด นั่นเรื่องของเขา ถ้าคุยกันได้เห็นขวากเห็นหนามเราก็ก็นึกเหยียบ แต่ถ้าไม่เห็น เดินไปแล้วมีปัญหาเราก็ก็นึกปวด

สิ่งที่ปวดไปเพราะอะไร เพราะในสังคมหนึ่ง ในสังฆะหนึ่งก็เหมือนร่างกายหนึ่ง ร่างกายนะ อวาตอันหนึ่งอันเดียวกันไง แขน ขา คอ สมอ ส่วนที่เป็นสมอ ส่วนที่เป็นเท้า มันจะขับเคลื่อนไป มันจะเป็นร่างกายหนึ่ง ถ้ามันไม่ขัดแย้งกัน มันจะมีความสุข ร่างกายนี้จะปกติ แต่ถ้าร่างกายเห็นไหม เหยียบหนามไปแล้วมันก็ต้องฝืนเดินไป แต่มันก็ขยับเขย่งไปตามประสาการเดินไปนั่น

ถึงย้อนกลับมา ถ้ามันจะอัดอั้น มันจะตันใจ มันจะระเบิด ก็ให้มันระเบิดจากภายในเห็นไหม อย่างนี้คือขันติธรรม ถ้ามีขันติธรรมอย่างนี้ นี่ทิสฺฐิเสมอกัน ความเห็นเสมอกันของสงฆ์ สงฆ์จะอยู่สุขสบาย แต่ถ้าทิสฺฐิไม่เสมอกัน ความเห็นไม่เสมอกัน ความเห็นต่างกัน จะทำให้เบียดเบียนกันบาดหมางกัน อันนี้เป็นกิเลสหายๆ นะ ถ้า

สังคมใด เห็นใหม่ เขาจะทำขนาดไหนก็แล้วแต่ เราก็ทำความดีของเรา นี่เป็นการตรวจสอบใจของเราละ

ถ้าสังคมอย่างนั้นมีครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ท่านรับผิดชอบอยู่แล้ว ครูบาอาจารย์รับผิดชอบนะ ในเมื่อเป็นครูบาอาจารย์ ไม่มีตาหรือ ครูบาอาจารย์ไม่มีหูหรือ มีหูมีตาทั้งนั้นล่ะ แต่มันถึงเวลาใหม่

คุณ เวลาที่มีความผิดพลาด เห็นใหม่ เราจะดัดแปลงอย่างไร เด็กเราจะสอนอย่างไร ผู้ใหญ่เราจะสอนอย่างไร มันมีขั้นตอนของมัน ถ้าขั้นตอนของมัน ควรและไม่ควร สิ่งที่ไม่ควรนะ เหมือนสีซอให้ควายฟัง เด็กมันไม่รู้เรื่อง บอกมันว่าอย่างนั้นไม่ดี มันไม่ฟังหรอก

เวลาเราพูดกับเด็ก เห็นใหม่ บอกมันว่าอย่างนี้ดี เด็กใหม่ๆ เห็นใหม่เราให้รางวัลมัน ตบมือกัน แคะหยิบของมาให้เรา อย่างนี้เป็นรางวัลสูงสุด คือใจนะ สุขโหย้มีความสุขมาก เด็กเห็นใหม่ เด็กเล็กๆ เวลาหยิบของให้พ่อให้แม่ แม่จะปรบมือให้ มันจะดีใจ มันจะคึกคัก แค่นี้มันก็มีผลงานของมันแล้ว

แล้วเราจะไปบอกอะไร บอกความรู้สึกอะไร ให้เป็นงานมหาศาลว่า “เอ็งโตขึ้นมาเอ็งต้องทำมาหากินนะ เอ็งจะทุกข์ยากกว่านี้อีกมากมายนัก งานของเอ็งไม่ใช่งานหยิบของมาให้พ่อให้แม่ทั้งนั้นหรอก” หยิบของมาให้พ่อให้แม่เห็นใหม่ได้รางวัลได้เงินได้ทองได้รางวัลมีความสุขเปี่ยมล้นไป

นี่ก็เหมือนกัน ในสังคมที่เขามีการผิดพลาดนั้นนะ ความเห็นของเขามันยังเด็กๆ อยู่ แล้วไปบอกเขา เขาจะยอมรับไหม ถ้าเขาไม่ยอมรับ ถ้าพูดออกไป ผลของมันเป็นคาบสองคมไป

ถ้าอย่างการติเตียนนะ การติเตียนการผูกโกรธในหัวใจ พ่อแม่เรายังไม่สมควรทำเลย แล้วถ้าเป็นครูบาอาจารย์นะ หลวงตาท่านบอกเลย “ออกมาช่วยโลกนี้เสียใจอย่างเดียว คนตกนรกมหาศาล” เพราะอะไร เพราะเขาติเตียน เขาไม่เห็นด้วย สิ่งที่ไม่เห็นด้วยใครจะรู้ไม่รู้ไม่เกี่ยว จะรู้ไม่รู้ไม่เกี่ยวนะ ใครเดินไปบนถนนเราจะรู้ไหมว่ามันมีหนาม เราจะรู้ไม่รู้แต่ถ้าเราเหยียบไป มันก็เจ็บทุกที

นี่ก็เหมือนกัน เขาจะเชื่อหรือไม่เชื่อก็เรื่องของเขา แต่ความจริงเป็นอย่างนั้นลัจจะเป็นอย่างนั้น ลัจจะเห็นไหม ตีเตียนพระอรียเจ้ามันมีโทษมันมีผล เห็นไหม หลวงปู่มันท่านยังบอกเลย บางอย่างท่านไม่พูดออกไป ท่านต้องหาห่มุคณะหาลูกศิษย์เป็นเจียงเป็นกระโถนไป

พูดกระทบ เห็นไหม ตีวัวกระทบคราด พูดถึงเจียงถึงคนที่สนิทชิดเชื้อ แล้วกระทบไปที่ภิกษุใหม่ ภิกษุเข้ามาใหม่เขาทำผิดทำถูก เขาไม่รู้ของเขา แล้วเขาไม่รู้จริตนิสัยของครูบาอาจารย์ ถ้าพูดไปเกิดการตีเตียน เกิดการยึดมั่น อันนั้นเป็นกรรมทั้งหมด ครูบาอาจารย์ท่านมีธรรมวินัย มีหุมิตา ท่านจะมีความเห็นของท่าน แล้วเราก็อยู่ในสังคมนั้น “ทำไมเป็นอย่างนั้น ทำไมเป็นอย่างนี้ ทำไมเป็นอย่างนั้น” กิเลสมันคั่นนะ กิเลสในใจเรามันคั่น มันคั่นของเรา แล้วเรายังไม่รู้ว่าเป็นกิเลสอีก เรายังว่าสิ่งนี้เป็นคุณธรรมได้อย่างไร ในหัวใจเรามันคั่นแล้วมันทำลายเราอยู่นี้ กิเลสคนอื่นไม่ต้องไปมอง มองกิเลสของเราเพราะเราจะมาศึกษามาปฏิบัติ

เราบวชมาเพื่ออะไร เราบวชมาเพื่อจะชำระกิเลสใจให้ใหม่ เราบวชมาเพื่อความสุขของเราใจให้ใหม่ ความสุขของเราไม่ใช่ความสุขของพระองค์อื่น ไม่ใช่ความสุขของห่มุคณะ ห่มุคณะดีแล้วถึงบวช เราหาสัปปายะ ๔ ที่ไหนเป็นที่สัปปายะ ๔ ที่ไหนมีบุคคลที่ปฏิบัติ เห็นไหม ห่มุคณะเป็นสัปปายะ อาหารเป็นสัปปายะ สถานที่เป็นสัปปายะ ครูบาอาจารย์เป็นสัปปายะ ครูบาอาจารย์เป็นผู้ชี้แนะ แล้วเป็นหน้าที่ของใคร ก็หน้าที่ของครูบาอาจารย์ใจให้ใหม่

ถ้าหน้าที่ของครูบาอาจารย์ อย่างที่ว่าสังคมนั้นเป็นอย่างนี้ มันจะมีคนใหม่ๆ เข้ามา ศาสนามันจะมีศาสนทายาท ถ้าไม่สร้างธรรมไม่สร้างศาสนทายาท ศาสนาจะฝากไว้กับใคร

แล้วการบวชเข้ามา ทำไมต้องถือนิสัยล่ะ ทำไมจะต้อง ๕ พรรษาขึ้นไปถึงจะพ้นนิสัยล่ะ เพราะอะไร เพราะบวชเข้ามา ความเห็นของโลกนะ ความเห็นที่รู้จักกันมา คุณติ คุณอย่างโยม คฤหัสถ์เขาเข้าไปอยู่วัด อยู่จนเฒ่าจนแก่ นะ ก็ไม่รู้เรื่องของวัด เพราะอะไร เพราะเขาเข้าไปไม่ถึงใจ เขาเข้าไปเป็นหน้าที่การกสงฆ์ เป็นหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องของ

สงฆ์ แต่เขาไม่เข้าไปคลุกคลีในธรรมวินัย เช่น การอาหาร แคंपระเคนอาหาร ก็รู้แต่เปลือกๆ เห็นไหม ได้ไม่ได้ กาลิก ควรไม่ควร ก็ไม่รู้ สิ่งใดก็ไม่รู้

แล้วความเป็นไป เวลาพระบอกว่าสิ่งนี้ไม่เป็นความผิด จะไม่เป็นความผิดได้อย่างไร มันเป็นธรรมวินัย ถ้ามันผิดก็คือผิด ใครก็ผิดหมดถ้าผิด เพราะธรรมวินัยมันเป็นสภาวะแบบนั้น แต่ผิดออกมาแล้ว มันจะมีเจตนาหรือไม่มีเจตนา กรรมมันก็มีอยู่แล้ว แล้วอาบัติหรือไม่เป็นอาบัติ มันก็อีกส่วนหนึ่ง

นี่มันเป็นดินพอกหางหมูไง ถ้าดินพอกหางหมู หัวใจการประพฤติปฏิบัติมันจะเป็นไปใหม่ละ ถ้าหัวใจของผู้ที่ดินพอกหางหมู มันก็เป็นหางหมูพอดินพอกมันก็ใหญ่จึ้นๆ มันแวงไปมันก็ฟาดตัวมันเอง

ความคิดของเรา ถ้ามันคือด้าน ใจมันด้าน ด้านในธรรมและวินัย แล้วมันก็สะสมแต่ความผิดพลาดในหัวใจ มันก็เป็นดินพอกหางหมู มันก็มีกิเลสสะสมไป กรรมก็เกิดขึ้นมา แล้วเราปฏิบัติจะได้ผลใหม่ละ

พูดถึงว่า ศีล สมาธิ ปัญญา ถ้าศีลของเรา เรามั่นคงจริง ถ้าผิดศีลขนาดไหนแล้วเราจะภาวนาให้ได้ก็ทำไปสิ แล้วนี่มันเกิดใหม่ โช.. กิเลสมันร้ายกาจนัก ขณะคนอื่นมาหมดเลยแต่ไม่เคยขณะกิเลสเราเองเลย ถ้ามีความผิดอะไรในหัวใจ เวลาภาวนาไปมันจะสอดเข้ามาทันทีเลย

อย่าโกหกตัวเองเลย เมื่อกี้ยังทำความผิดอยู่ซัดๆ แล้วจะมาปฏิบัติอะไร นั่งสมาธิเนี่ย ขนาดไม่มีนะ มันยังหลอกให้การปฏิบัติเราไขว้เขวตลอด แล้วจะให้มันผิดศีลได้อย่างไร ศีลถึงต้องบริสุทธิ์ใจ ศีลของเราไม่โกหกตัวเอง ความผิดของคนอื่นเห็นไหม ถ้ามันเตือนกันได้ก็เตือน ถ้าเตือนไม่ได้ก็เรื่องของเขา เรื่องของเขาไม่ใช่เรื่องของเรานะ จีบนหัวคนอื่นกับจีบของเรา เป็นหน้าที่ของครูบาอาจารย์ เพราะเขามาหาครูบาอาจารย์ของเขาเองไง ครูบาอาจารย์มีหน้าที่สั่งสอน แต่ว่าครูบาอาจารย์ท่านจะดูว่ามันถึงเวลาหรือไม่ถึงเวลา ถ้ายังไม่ถึงเวลานะพูดไปเออะปากเปียกปากแฉะ

ถ้าถึงเวลา เห็นใหม่ ไกลขนาดไหนก็กราบไหว้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บอกเลยว่า จะอยู่ถึงชายชนบทขนาดไหน ถ้าทำตามเรา เหมือนอยู่กับเรา จับจีวรอยู่นะแต่ ไม่ทำตามนะ ไม่มีความหมายเลย

เราเอาแต่ความคุ้นเคยสนิทชิดเชื้อความใกล้ชิดเคียงใจ แล้วก็เอาสิ่งนี้ไปหา ผลประโยชน์กับโลก เวลาอยู่กับครูบาอาจารย์องค์ไหนก็แล้วแต่ เราผ่านเข้าครูบาอาจารย์ ก็ บอกว่าเป็นลูกศิษย์องค์นั้นๆ มีชื่อ อำนาจวาสนาออกไป เอาสิ่งนี้มาเป็นกิเลสพอกหาง หมูเข้าไป หางหมูมันยิ่งใหญ่เข้าไป

แต่ถ้าเราชำระกิเลส ชำระความยึดมั่นถือมั่นของใจ มันจะเป็นความสุขของเรา มันจะเป็นประโยชน์เห็นใหม่ ถ้ามันมีความสุขของเรา เราจะอยู่ได้ จะมีความร่มเย็นเป็น สุขในศาสนา

คนดิบคนสุก เห็นใหม่ หัวใจดิบหัวใจสุก ถ้าการเคลื่อนไหวไป การประพฤติ ปฏิบัติมันเป็นเรื่องการลงทุน ในเมื่อมีความเดือดร้อน ต้องยอมรับว่ามีความเดือดร้อน การทำงานเห็นใหม่ แม้แต่คนเดินอยู่ตามธรรมดาของเขา เขายังมีเหงื่อไหลไคลย้อยเลย แล้วเราจะประพฤติปฏิบัติ เราจะชำระกิเลส การนั่งการบังคับตนมันจะมีความทุกข์ขนาด ไหน มันจะไม่พอใจมันจะดิ้นรนขนาดไหน ต้องข่ม ต้องบังคับกัน

ถ้าบังคับขึ้นมาแล้ว เด็กคนนี้นั้นฝึกขึ้นมาแล้ว เด็กมันเป็นคนดี สังคมไหนก็ ยอมรับว่าเป็นคนดี เห็นใหม่ “เด็กคนนี้ลูกใคร พ่อแม่สั่งสอนดีมาก” ถ้าเด็กคนนี้ลูกใคร พ่อแม่ไม่สั่งสอน นี่ก็เหมือนกัน สัปปายะ ๔ ครูบาอาจารย์มีชื่อเสียงมาก ครูบาอาจารย์ เป็นคนดีมาก แล้วเราประพฤติปฏิบัติแล้ว เราสั่งสอนใหม่ ท่านสั่งสอนทุกวันเลย ท่าน พูดมาปากเปียกปากแฉะเลย เราเอหรือเปล่า ใจเราสู้หรือเปล่า ใจเราเป็นหรือเปล่า

พ่อแม่สั่งสอน แต่ลูกมันไม่เอา ครูบาอาจารย์ท่านสั่งสอนแล้วลูกมันไม่เอา ลูกมัน ไม่เอา จะเป็นประโยชน์กับมันไหม ถ้าไม่เป็นประโยชน์กับมันจะโทษใคร โทษครูบา อาจารย์ได้ไหม โทษศาสนาได้ไหม โทษพระพุทธเจ้าได้ไหม

ถ้าศาสนาพุทธเป็นศาสนาที่ดี องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นครูบาอาจารย์ที่ดี ทำไมพระองค์ออกมาประพาศปฏิบัติกันเหลวเหลกขนาดนี้ พระเหลวเหลกเพราะพระมันไม่เอา ธรรมวินัยมันผิดตรงไหน ครูบาอาจารย์ผิดตรงไหน

สิ่งนั้นเป็นคนคิดทั้งหมดแต่เพราะพวกเรา พวกปฏิบัติ พวกใจมันไม่สู้ ใจไม่สู้มันไม่เป็นประโยชน์กับเราเห็นไหม ถ้าใจมันสู้ งานการของโลกเขายังอาบเหงื่อต่างน้ำ เขาทุกข์ยากขนาดนั้น แล้วงานการของเราทำไมเราไม่ทำ หน้าที่การงานข้อวัตรปฏิบัติก็ทำเป็นหน้าที่ของเรา เพราะหมูกณะ นกยังมีรวงมีรัง สัตว์ต้องมีอาหารของมัน มีที่พึ่งอาศัยของมัน พระก็ต้องมีที่พึ่งอาศัยของพระ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงวางธรรมวินัยไว้ เห็นไหม บริเวณของกุฎิที่อยู่อาศัยต้องเก็บกวาด สิ่งนี้ไม่ให้สกปรก เทวดาเขาอยู่เห็นไหม ถ้าเป็นสิ่งที่ทำคุณงามความดีขึ้นมา เทวดาสาธุการ ประพาศปฏิบัติก็ง่ายขึ้นมา

ถ้าทำอะไรไม่ปกติ ทำให้ขัดขีดขวางธรรมวินัย เห็นไหม ข้อวัตรปฏิบัติที่วางไว้ยังไม่ทำ แล้วจะไปภาวนาอะไร จะหลอกตัวเองอีกแล้วหรือ เทวดาเขาติเตียน เห็นไหม พระองค์นี้เป็นผู้ปฏิบัติหลอกลวงโลก พระองค์นี้เป็นพระปฏิบัติ แต่ทำมารยาสาโดยเวลาอยู่ลับหลังไม่เห็นปฏิบัติเลย แต่เวลาโหมมาทำเป็นนั่งอวดเก่ง เห็นไหม เทวดาเห็นหมดคนะ

แล้วเราเป็นอย่างไร เราจะซื่อสัตย์กับตัวเราเอง เราต้องทำอย่างนี้ ถ้าเราทำของเราขึ้นมาได้เห็นไหม เทวดาก็นิยมชมชอบส่งเสริม เทวดามีหรือไม่มี พระไตรปิฎกก็บอกอยู่แล้วว่าเทวดามีเยอะแยะไป แล้วเทวดานอกเทวดาใน

เทวดานอก เห็นไหม ก็คือผู้นิยมส่งเสริม แล้วเทวดาในละ ก็คือเรามีความองอาจกล้าหาญ เราประพาศปฏิบัติขึ้นมาจิตเริ่มสงบ เรามีปัญญาขึ้นมาเห็นไหม เทวดามาละพรหมมาละ มาเพื่ออะไร มาเพื่อส่งเสริมให้เราเจริญรุ่งเรืองขึ้นมา

ถ้าเจริญรุ่งเรืองขึ้นมาปัญญามันก็เกิด ปัญญามันเกิดก็วนเวียนเข้ามาจากภายใน ท่านชำระกิเลสจากภายใน นี่ละ โลกุตระธรรม มันเป็นงานของสงฆ์เรา มันเป็นงานของนักรบ เราเป็นพระเป็นสงฆ์ ออกเป็นนักรบ เรารบกับอะไร รบกับกิเลส รบกับทิฐิมานะ รบกับความเห็นในหัวใจนี้

เรื่องของคนอื่นเป็นเรื่องของคนอื่น เรื่องของโลกเขาก็เป็นสังคมาของเขา ไปแบกหามเขาทำไม เราไม่ไปแบกหามเขาหรอก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ขึ้นมา เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขึ้นมาองค์หนึ่ง เป็นศาสดาของเทวดา ของอินทร์ ของพรหม

แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา วางศาสนามา ๒,๕๐๐ ปีเรายังได้โอกาสรับส่วนบุญส่วนกุศลอันนี้ เรายังมีธรรมวินัย มีร่องรอยให้ประพฤติปฏิบัติ แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอาชนะกิเลสได้แม้แต่องค์เดียว ยังเป็นครูของเทวดาของหมู่สัตว์

แล้วถ้าเราพยายามประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมา ถ้าเราเอาใจของเราไว้ได้ เราพิจารณาของเราได้ สังคมเกิดขึ้นมาแล้วมันจะเป็นประโยชน์ขนาดไหน โลกเขามองกันไปไง หน้าที่ของพระ พระที่บวชแล้วหน้าที่ของพระก็ว่ากันไปตามประสาโลกที่वाईให้ สังคม ให้คฤหัสถ์ ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ให้อุบาสกอุบาสิกาเข้ามาชี้หน้าถวายความรู้พระสงฆ์ เวลาประชุมสงฆ์ ถวายความรู้ๆ เอาความรู้อะไรมาถวาย ความรู้ของโลกอย่างนั้นมีความจำเป็นอะไร ความจำเป็นอย่างนั้นไม่มีเลย

หน้าที่ของพระ พระมันมีหน้าที่อยู่แล้วในทางจกรม หน้าที่ภาวณา ทำไมไม่ขุดค้นขึ้นมา ธรรมวินัยอยู่ในหัวใจของเรา ความรู้สึกอันนี้ค้นมันขึ้นมา ถ้าความรู้สึกนี้เกิดขึ้นมาแล้ว สิ่งนี้มันเป็นประโยชน์กับเราเห็นไหม แล้วจากใจดวงหนึ่ง ความสุขความทุกข์มันกินไปในหัวใจทุกๆ ดวงใจ ทุกๆ ดวงใจทุกข์หมดเลย แล้วไม่มีใครสั่งสอน

เหมือนคนป่วยทั่วโลกเลย แต่ไม่มีหมอรักษา ยาก็ไม่มี แล้วผู้ที่รู้ขึ้นมาองค์หนึ่ง มันมียาเห็นไหม อาการของทุกข์ อาการของการเป็นไป มันเป็นไปหมด ใครๆ ก็รู้ หมอรักษาโรคนี้ให้หาย ทำไมหมอเขาจะไม่รู้เรื่องอาการอย่างนี้ ถ้าเรื่องอาการอย่างนี้เกิดขึ้นมาจากใจ เห็นไหม จิตมันสงบขึ้นมา “อ้อ นี่เป็นความสงบของจิต”

สิ่งที่เป็นความสงบของจิต ต้องสงบก่อน ถ้าจิตไม่สงบจะเอาอะไรมาทำงาน ไม่มีสิ่งที่ทำงาน งานจะเกิดขึ้นมาได้อย่างไร ถ้างานเกิดขึ้นมาได้ มันจะชนะกิเลสได้อย่างไร

งานของสงฆ์ งานอันมหาศาล งานประพาศปฏิบัติ งานค้นคว้าจิต มันสำคัญมาก แล้วเป็นหน้าที่ของพระ หน้าที่ของนักรบ งานของพระ แต่ทำไมไม่ทำกัน จะไปแบกหาม เรื่องของโลก คนเขาทำแทนกันได้ทั้งนั้น ใครก็ทำได้ แทนได้ จ้างวานกันได้ก็เอ่อก่อนกันได้ แต่เรื่องการปฏิบัติเอ่อก่อนกันไม่ได้ ถ้าเอ่อก่อนได้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหรือสัตว์ขันธ์สัตว์ไปหมดแล้ว จะไม่ให้สัตว์ทุกข้ออยู่อย่างนี้เลย แต่มันเป็นไปได้

ดูสิ ในการประพาศปฏิบัติ เห็นไหม เวลาจิตสงบก็เป็นอย่างหนึ่ง สมณะ ความสงบก็เป็นอย่างหนึ่ง เวลาวิปัสสนา ปัญญาเกิดขึ้นมา มันก็เป็นอย่างหนึ่ง มันก็เป็นหน้าที่ของมัน เครื่องมือของการปฏิบัติมันก็เป็นหน้าที่ของมัน คือนั่นส่วนก่อน ลีวก็ลีว ขวานก็ขวาน เลื่อยก็เลื่อย มันก็คนละอย่าง เวลาเราจะตีค้อนจะเอาเลื่อยมาตีได้ไหม มันเป็นไปได้ มันก็เป็นหน้าที่ของมัน

นี่ก็เหมือนกันเวลาปฏิบัติไป ความสงบของใจมันก็เป็นเรื่องหนึ่ง ปัญญามันก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่มันก็สมดุลกันขึ้นมา เวลาจะสร้างบ้านสร้างเรือนขึ้นมา เวลาจะเข้าลิ้มเข้าเคี้ยว มันก็ต้องใช้ลิ้วใช้ขวานใช้สิ่งที่ละเอียดอ่อนขึ้นมา

แล้วจิตก็เหมือนกัน เวลามันปฏิบัติขึ้นมา เวลาสงบ ความสงบเป็นสิ่งที่หายๆ มาก จิตสงบนี้แม้แต่ฤทธิษีพรหมันก็ทำได้ แม้แต่ก่อนอิฐก้อนหินมันไม่ยับมันก็ว่าสงบของมัน เพราะมันไม่มีชีวิต แต่มันก็สงบได้นะ อิฐหินปูนทรายที่มันกองอยู่ มันก็ไม่ยับเขยื้อนเลย มันมีความสุขอะไรของมัน มันไม่มีความสุขของมันเลย แล้วหัวใจของเราเห็นไหม สิ่งที่มีชีวิตแล้วมันสงบขึ้นมา จะไปตีมันอะไรกับมัน มันมีความสุขขึ้นมา มันก็เป็นอิฐหินปูนทรายขึ้นมา ก็ผสมขึ้นมาให้มันเป็นสิ่งก่อสร้างขึ้นมาสิ ให้มันเป็นบ้านเรือนขึ้นมา ให้มันเป็นที่อาศัยขึ้นมา ถ้ามันเป็นที่อาศัยขึ้นมาเพื่อใคร ก็เพื่อใจของเรา

มันเปลี่ยนจากความดิบๆ ไร ใจดิบๆ ใจที่กิเลสมันทำลายอยู่นี้ ให้มันสร้างสมขึ้นมา ให้มันเป็นธรรมขึ้นมาในหัวใจ ถ้าสร้างสมขึ้นมาในหัวใจเห็นไหม ธรรมของใคร ..ธรรมของใคร.. ธรรมของผู้ที่ประพาศปฏิบัติกันนั้น ธรรมของผู้ที่รู้นั้น

ความทุกข์อยู่ที่ไหนความสุขก็อยู่ที่นั่น ถ้าความทุกข์นั้นมันกำจัดทุกข์หายไปแล้ว ทุกข์ไม่มีในหัวใจมันจะเอาอะไรมาทุกข์ สิ่งที่แสวงหานี้มันเรื่องหายๆ มาก ความสุขของโลก ความสุขแบบมีลาภเสื่อมลาภนะ เรื่องนี้มันเป็นเรื่องเห็นไหม ดูสิ ดูอย่างกาม

ราคาอย่างนี้ มันเป็นเรื่องของสิ่งที่เหลวไหล มันเป็นเรื่องของน้ำ หลังน้ำออกมาก็เท่านั้นเอง มันมีเรื่องอะไร แล้วปีศาจจะอยู่ทุกวัน ทำไมไม่มีความสุขอย่างนั้นล่ะ มันก็เหมือนกัน สิ่งนี้มันเหมือนกัน แล้วไปตื่นตื่นอะไรกับมัน ความสุขอย่างนี้ น้ำก็ออกก็ไหล แม่น้ำก็ไหลอยู่ มันก็ไหลอยู่ทุกวัน

ความเคลื่อนไหวของโลกมันเป็นอย่างนั้น แล้วเราไปตื่นตื่นอะไรกับเรื่องของโลกๆ แต่เวลากิเลสมันผลักดันขึ้นมา มันต่อต้านขึ้นมาในหัวใจ มันก็ล้มลุกคลุกคลานไปเห็นไหม จิตมันเตี้ยๆ นะ คีบๆ ด้วย เตี้ยๆ ด้วย แต่ก้าวเดินไม่ได้ แคหีบของให้พ่อให้แม่ยังทำไม่ได้เลย หีบของให้พ่อให้แม่ยังได้รางวัลยังปรบมือยังดีใจเห็นไหม แล้วเราแค่อยู่ในศีลในธรรม รักษาให้ถูกต้องในธรรมวินัย ถ้ารักษาถูกต้อง ทำตามธรรมวินัยแล้วพยายามก้าวเดินขึ้นไป

โอกาสของเราะ ๒ เดือนแล้วจะออกพรรษาแล้ว แล้วเวลาเข้าพรรษามาก็ตั้งใจ ตั้งสัจจะว่าถือธุดงค์เป็นพระปฏิบัติ มีธุดงค์วัตรในหัวใจ มีข้อวัตร จะเข้มแข็ง จะเข้มแข็งก็ต้องเข้มแข็งจากภายใน เข้มแข็งจากภายในตั้งสัจจะแล้วต้องทำให้ได้

เดินจงกรม มันจะเหนื่อยมันจะทุกข์ขนาดไหน คุณติ พระโศณะเดินจนฝ่าเท้าแตก เลือดเต็มไปหมด “นี่ที่เชือดโคของใคร” ท่านเดินไม่ได้ก็ยังคลานไปเห็นไหม นี่คนมันต้องมีความมั่นคงอย่างนั้น มันถึงปฏิบัติได้ แล้วมันจะได้สัจจะขึ้นมาไง

ถ้าเราไม่มั่นคง กิเลสมันก็หัวเราะเยาะไง หีบค้อนขึ้นมาก็มีอ่อนแล้ว ไปตั้งสติขึ้นมาก็ล้มแล้ว มันทำอะไรไม่ได้เลย แล้วทำอะไรไม่ได้เลย แล้วก็ตั้งใจๆ อยากได้ๆ อยากได้แล้วมือเท้าอ่อน มันจะเอาอะไรขึ้นมาล่ะ อยากได้มันก็ต้องเข้มแข็งสิ อยากได้ก็ต้องเข้มแข็งต้องตั้งสติ

มีโอกาสวาสนามาก คนมีโอกาส ถ้าพูดถึงโอกาสมันก็มีมหาศาลแล้ว ได้บวชมันก็มีมหาศาลแล้ว ได้บวชด้วยแล้วได้ออกประพฤติปฏิบัติด้วย แล้วพูดถึงมีผู้ชี้นำด้วย มันผิดถูกตรงไหนว่ามาสิ มันผิดถูกตรงไหน จะดีได้เลย บ้านหลังนี้มันไม่ได้ศูนย์ มันเอียงเห็นไหม คุณติ บ้านหลังนี้มันไม่มีเสาเข็มเดียวมันก็จะคว่ำ แล้วสมาธิมันไม่มี แล้วจะปฏิบัติกันอย่างไร บ้านหลังนี้มันต้องมีเสาเข็มก่อนสิ มันต้องมีคานขึ้นมา มันถึงจะสร้างบ้านขึ้นมา

ได้ มันก็ต้องมีกรรมวินัยขึ้นมาก่อน มันต้องมีสัจจะต้องมีข้อวัตรขึ้นมาก่อน มันต้องวาง
ฐานให้ได้ก่อน วางฐานให้ได้มันก็จะสร้างขึ้นมา สร้างขึ้นมาก็อย่าให้มันเอียงติ

คุณิ มันเอียงเห็นใหม่ ตรงนี้มันแตกมันร้าวแล้วเดี๋ยวมันจะล้มแล้ว ถ้ามันมีการ
กระทำขึ้นมา มันก็จะมีการรายงานไป มันจะมารายงาน “มันจะเป็นสภาวะแบบนี้ สภาวะ
แบบนี้” การกระทำของใจมันต้องมีย่างนี้ ถึงจะเป็นการประพฤติกปฏิบัติ ถึงจะเป็นพระ
เราอย่าภูมิใจ โอ้อโฮ...พระปฏิบัตินะ โอ้อโฮ...พระปานะ เป็นผู้ที่เคร่งครัดนะ โอ้อโฮ...เคร่งครัดนี้
หุ่นยนต์มันก็เคร่งครัดได้

สร้างหุ่นยนต์ไว้ตัวหนึ่งมันก็ไม่ทำอะไรเลย มันก็ไม่คิดเลย แล้วมันไม่มีหัวใจมัน
เคร่งครัดอะไร แต่ถ้ามันมีใจขึ้นมาสิ มันมีผู้รับรู้ขึ้นมา มันมีผู้เก็บข้อมูล ผิดถูกเหมือน
คอมพิวเตอร์มันโปรแกรมของมัน มันเก็บข้อมูล อันนี้ผิดอันนี้ถูก เราก็เปิดดูได้

นี่ก็เหมือนกันปฏิบัติผิดปฏิบัติถูกก็ช่างหัวมัน ผิดถูกมันต้องมี มันต้องปฏิบัติ จะ
ให้ถูกหมดมันเป็นไปได้อย่างไร คนเราปฏิบัติมันก็มีผิดบ้าง ถ้าผิดแล้วก็มาทบทวนดู
ทบทวนให้มันถูกต้องขึ้นมา มันก็เป็นประสบการณ์ ประสบการณ์มีขึ้นมา มันก็ทำ
ถูกต้องได้ แล้วมันไม่มีประสบการณ์เลย ผิดก็ไม่ยอมรับว่าผิด ถูกก็ไม่ยอมรับว่าถูก ก็ดู
ไกลไปอย่างนั้น มันดูไกลไปมันจะเอาอะไรไปละ มันก็เตี้ยอ้อมคร่อม มันก็อยู่อย่างนั้น มัน
ไม่เจริญ มันไม่งอกงาม หัวใจไม่งอกงามขึ้นมา

สิ่งใดที่มันทำไปแล้วมันผิดพลาดก็วางมันไว้ อดีตไม่จำเป็น อดีตอนาคตไม่มี
ความหมาย ปัจจุบันนี้เราตั้งใจกับปัจจุบัน ปัจจุบันของเรา กาลเวลา มันเสียเวลาไป
เวลามันล่วงไป มันกินไปตลอดนะ คุณิ เวลาเราไม่มีอะไรเลย เราก็ปกตินะ เจ็บไข้ได้ป่วย
ขึ้นมา อยากให้มันหายนะ เจ็บไข้ได้ป่วย ๗ วัน ๘ วัน ทุกข์มากเห็นใหม่ ขณะที่อยู่
ทุกข์ เวลามันบีบคั้นเลย

นี่ก็เหมือนกัน ชีวิตมันก็เหมือนกัน ตั้งแต่เกิดมา ๘๐ ปี ๑๐๐ ปี มันจะบีบคั้น
ตลอดไป แล้วโอกาสก็มีอย่างนี้ แล้วในพรรษาเห็นใหม่ ในวันหนึ่ง เจ็มนาฬิกากระดิก
ตลอดเวลา พระอาทิตย์ขึ้นและตกตลอดเวลา นี่สิ่งนี้มันมีชีวิตใหม่ มันเป็นการเกิดดับ

ในเมื่อเกิดดับๆ ภาวนาเกิดดับ พระอาทิตย์มันก็เกิดดับ ทุกอย่างก็เกิดดับ เกิดดับแล้วมันได้อะไรกับเรา ปัญญามันไม่เห็นนะ แต่ถ้าปัญญามันเห็น การเกิดดับ ชีวิตอย่างนี้เห็นไหม กาลเวลา มิติ เทวดาเห็นไหม ๑๐๐ ปีของเราคือ ๑ วัน แล้วก็ละเอียดขึ้นไปเห็นไหม มิติต่างกันก็เกิดดับเหมือนกัน มันจะไปมีสาระอะไร เกิดดับๆ ก็เป็นนกแก้ว นกขุนทอง ไปเกิดดับกับเขา

เกิดดับก็ส่วนเกิดดับสิ แล้วมันรู้อะไร เกิดดับมันต้องรู้สิ เกิดดับมันต้องเห็นโทษ มันสิ เกิดดับมันต้องเข้าใจมันสิ เกิดดับมันต้องปล่อยวางมันให้ได้สิ ถ้าปล่อยวางมันได้ก็เข้าใจเห็นไหม เกิดดับยังงั้นมันก็เกิดดับอยู่อย่างนั้น ไร้สาระมาก

กิเลส คนโง่ในหัวใจเรา คนพาล พาลปาปปฏิบัติ พาลพารู้ รู้แบบพาลๆ พอรู้แบบพาลๆ ก็เอาตัวไม่รอด ไม่มีหลักไม่มีจุดยืนเลย แต่ถ้ามันเป็นปัญญาขึ้นมา มันรู้แบบบัณฑิต คบบัณฑิตขึ้นมา ใจจะมีจุดยืนขึ้นมา เกิดดับอะไรเกิดดับ ดับไปแล้วอะไรเหลือ ดับไปแล้วมันมีอะไรเหลือ ดับไปแล้วมันมีจิตอยู่จิตมันรู้อะไร ถ้าจิตยังไม่รู้อะไรปัญญา มันจะเกิดไม่ได้ ปัญญามันเข้าใจ มันก็เป็นการวิปัสสนาขึ้นมา แต่ถ้ามันเกิดมันดับขึ้นมา มีผู้เห็นเกิดดับ การเกิดดับนั้นมันเป็นโทษกับเรา การเกิดดับมันเป็นอนิจจัง มันเป็นไตรลักษณ์ มันเป็นอนัตตา สิ่งที่เป็นอนัตตาแล้วใครรู้ว่าเป็นอนัตตา คนรู้อยู่ที่ไหน ถ้าคนรู้อนัตตา ต้องปล่อยอนัตตา พอปล่อยอนัตตา อ้อ.. อันนี้เป็นอนัตตาเห็นไหม อรูปธรรม มันจะไม่เกิดดับอีกแล้ว มันเกิดดับไม่ได้แล้วมันจะอยู่อย่างนี้ทำไมไม่เกิดดับละ วิมุติ มันเกิดดับตรงไหน วิมุติมันไม่เกิดไม่ดับ มันอยู่ของมันสภาวะแบบนั้น.. มันอยู่ของมันสภาวะแบบนั้น.. แล้วมันอยู่จริงได้อย่างไร

ถ้ามันอยู่ไม่จริงเห็นไหม พลังงานอะไรก็แล้วแต่ มันต้องย่อยสลายไป มันเป็นอนิจจังทั้งหมด แล้วถ้ามันเป็นจริงของมันมันย่อยสลายได้ไหมละ ทำไมไม่ย่อยสลายละ ทำไมไม่เป็นไปกับเขาละ หลอกให้มันเป็นมันก็ไม่เป็น มันมีจุดยืนของมันเห็นไหม ให้มันเป็นอย่างนั้น อะไรมาล้อมัน มันก็ไปไม่ได้

ถ้ามันมีจุดยืนอย่างนี้ ใจของเราเป็นอย่างนี้ เกิดจากอะไร เกิดจากความเข้มแข็งนะ เกิดจากสัจจะ เกิดจากเรามีครูมีอาจารย์ สักปายะไง เราเป็นชาวพุทธนะแล้วเป็นภิกษุด้วย เราได้เป็นชาวพุทธ แล้วเราได้บวชเป็นพระ เป็นนักรบ ประกาศตนเลยว่าเป็นพระป่า

เป็นผู้ที่ปฏิบัติ จะชำระกิเลสของตัว แล้วกิเลสของตัวอยู่ที่ไหน กิเลสของตัวนั้น แล้วเราไปดูแลแต่หมู่คณะ ไปดูแลข้างนอก มันคือกิเลสของเขาไม่ใช่กิเลสของเรานะ เขาให้กำจัดกิเลสของเรา ต้องจำกัดขอบเขตกิเลสของเรา แล้วจับมันให้ได้ แล้วย้อนกลับมาที่กิเลสของเรา

ไปดูแลกิเลสของคนอื่น ไปฟังแต่โทษคนอื่น ไม่มีประโยชน์นะ คดีที่เลวเพียงแต่เอาคดีที่เลวเอามาเป็นตัวอย่าง เทวทัต ในพระไตรปิฎก ๒,๐๐๐ กว่าปี ถ้าพูดถึงตัวอย่างที่ทำความเลวก็คือว่าเทวทัต

ทำคุณงามความดี เห็นไหม ตั้งแต่พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ ทำความดีกับศาสนา แล้วเราก็คือเป็นพระ เห็นไหม คดีกรรม เวลาคุยเป็นคดี แต่คุยแล้วคุณงามความดีต้องย้อนดูตัว เราจะเป็นอย่างนั้นอีกไหม ถ้าพูดแล้วจะไม่เป็นอย่างนั้น

เวลาเราพูดถึงความดีและความเลว พูดเป็นตัวอย่างแล้วจะพยายามไม่ทำอย่างนั้นทำอย่างนั้นไม่ได้ เพราะอะไร เพราะเรายังว่าเขาผิดเลย เวลาคนอื่นเขาทำเรายังโทษว่าเขาผิด แล้วเราทำอะไรได้อย่างไร ถ้าเราทำอะไร เราก็ผิด ๒ ชั้น ๓ ชั้น เหมือนตำรวจเลย ตำรวจไปปล้น ตำรวจเขามีหน้าที่จับโจร แล้วตำรวจเป็นโจรนะ ตำรวจเป็นโจรก็ต้องโทษ ๒ ชั้น ๓ ชั้น ไซ้ไหม

นี่ก็เหมือนกันเราเป็นพระ เราไปบอกเขาว่าผิด เราบอกว่านี่เป็นคดีที่เลว แล้วเราไปทำเลวทำไม คดีที่เลวเรารู้ว่าเลว มันเป็นยาพิษเราจะเอาใส่คอได้ไหม เรากลับไปในปากเราได้ไหม ถ้าเรากลับในปากได้เราก็คือทำผิดได้ นี่เรากลับยาพิษไม่ได้เราก็คือทำความผิดอย่างนั้นไม่ได้ ถ้าทำผิดไม่ได้เราก็คือไม่ทำ

นี่มันเป็นคดีกับเรา เราเป็นนักรบ ต้องอย่างนี้ ต้องมีความเชื่อมั่น กล้าหาญ ในการไม่ทำความผิดนะ ไม่ใช่กล้าหาญข้างนอกนะ เราไปกล้าหาญข้างนอก กล้าหาญต่างๆ นักเลงขนาดไหนมันก็ไปอยู่ในคุกหมดนะ คนกล้าขนาดไหนติดคุกทั้งนั้น

เราไม่ต้องกล้าอย่างนั้น เราต้องกล้ากับกิเลสเรา กล้ากับกิเลสที่มันเหยียบหัวใจแล้วเอามันอยู่ให้ได้ นั่นเป็นหน้าที่ของเรา ความกล้าหาญ กล้าหาญในการประพฤติปฏิบัตินี้ละงานของพระ

โลกเขามองกันนะว่าพระทำหน้าที่อะไรกัน ไม่เห็นทำอะไรเลย เห็นอยู่
สะดวกสบาย แต่ในการประพฤติปฏิบัติเราเกือบเป็นเกือบตายนะ เอาชนะตนเอง กล้า
หาญกับธรรม รื่นเริงอาจหาญกับธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเหยียบ
กิเลสลงไป แล้วเอาความรื่นเริงขึ้นมาในหัวใจของเรา นี่เป็นนักรบ เอวัง